

Bestuurlijke Afspraken

Uitvoering

Meerjarenplan Gewasbescherming

Openbaar Groen

Inhoud

	pagina
Ondergetekenden	3
Gelet op	3
Overwegende dat	3
Uitgaande van de volgende definities	4
Artikel 1: Hoofddoelstelling, omvang gebruik, emissie, afhankelijkheid en arbeidsomstandigheden	4
Artikel 2: Werkwijze	6
Artikel 3: Voortgang en evaluatie	6
Artikel 4: Bestuurlijke organisatie	7
Artikel 5: Aanvullende maatregelen	7
Artikel 6: Geldigheidsduur	8
Toelichting	9

BESTUURLIJKE AFSPRAKEN UITVOERING MEERJARENPLAN GEWASBESCHERMING OPENBAAR GROEN

De ondergetekenden,

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, J.J. van Aartsen,

mede namens:

- De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
- De Minister van Verkeer en Waterstaat,
- De Staatssecretaris van Defensie en
- De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

en de sector Openbaar Groen, vertegenwoordigd door:

- De Stichting GroenRaad namens Vereniging Stadswerk, Vereniging Hoveniers en Groenvoorzieners en de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur,
- Vereniging Nederlandse Gemeenten, voor de doelgroep Nederlandse gemeenten,
- NS/Railinfrabeheer voor railinfrastructuur,
- Unie van Waterschappen, voor de doelgroep waterschappen,
- Het Boschap, voor de doelgroep bosondernemingen en
- De vereniging van samenwerkingsverbanden in de recreatiesector (OSO), voor de doelgroep recreatieschappen.

Gelet op:

- de regeringsbeslissing Meerjarenplan Gewasbescherming (MJP-G),
- de volumereductie die reeds is gehaald in de sector Openbaar Groen.

Overwegende dat:

- het rijk samen met de sector Openbaar Groen beter in staat is om het MJP-G uit te voeren en door middel van bestuurlijke afspraken de betrokkenheid bij en het draagvlak voor het MJP-G wordt vergroot,
- de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen zich verantwoordelijk weten voor de uitvoering van het MJP-G binnen hun doelgroep en hierover afspraken wensen te maken met de betrokken bewindslieden,
- de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen uiting willen geven aan deze verantwoordelijkheid door een herformulering van de indicatieve reductiepercentages voor de sector Openbaar Groen naar een doelgroepgerichte benadering,
- hierdoor een vermindering van de milieubelasting en vermindering van de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen wordt bevorderd,
- het wenselijk is dat de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen zorg dragen voor een goede informatie-overdracht naar bestuurders, beheerders en/of uitvoerders,
- het wenselijk is dat voor het specifieke knelpunt van de afspoeling van herbiciden bij toepassing op verhardingen nog oplossingen worden gezocht,

- het rijk een duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden nastreeft zoals verwoord in het Natuur Beleidsplan en dat dit doel mede bereikt kan worden door de taakstelling uit het MJP-G te realiseren,
- ook de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer, die respectievelijk vallen onder de ministeries van Defensie, Verkeer en Waterstaat en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, plannen op zullen stellen als bedoeld in artikel 2.1.,
- dat met deze bestuurlijke afspraken niet wordt beoogd in rechte afdwingbare rechten en verplichtingen in het leven te roepen en
- na ondertekening van deze bestuurlijke afspraken ook andere organisaties zich hierbij aan kunnen sluiten,

en uitgaande van de volgende definities:

- Openbaar Groen = beplantingen en begroeide terreinen, inclusief de bijbehorende verhardingen, water en voorzieningen die worden aangelegd en beheerd, anders dan voor agrarische productie, maar inclusief productie bosbouw; niet hieronder worden begrepen particuliere tuinen en volkstuinen;
- Sectorspecifiek referentiegebruik = de gemiddelde totale omvang van het jaarlijkse gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, gerekend over de periode 1984 t/m 1988 in de sector Openbaar Groen, geschat op circa 120 ton werkzame stof, overeenkomend met tabel 1 uit het sectorplan Openbaar Groen van het MJP-G.

spreken het volgende af:

Artikel 1. Hoofddoelstelling, omvang gebruik, emissie, afhankelijkheid en arbeidsomstandigheden

1.1 Hoofddoelstelling

De ondertekenaars onderschrijven de hoofddoelstelling van het MJP-G, zijnde het vergaand terugdringen van de structurele afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen in de sector Openbaar Groen, gepaard gaande met het elimineren van ongewenste neveneffecten van het gebruik van deze middelen.

1.2 Vermindering omvang gebruik

De sector Openbaar Groen als geheel streeft een reductie in de omvang van het sectorspecifieke referentiegebruik na van 43% in het jaar 2000. Hiertoe wordt de systematiek van te realiseren indicatieve reductiepercentages per deelsector (stedelijk groen, landelijk gebied droog, landelijk gebied nat en infrastructuur), zoals omschreven in het MJP-G, vervangen door indicatieve reductiepercentages per doelgroep zoals in tabel 1 omschreven is.

Tabel 1. Specifiek gebruik gewasbeschermingsmiddelen in de referentieperiode 1984-1988 in kg actieve stof (a.s.) en de indicatieve reductie in 2000 in kg actieve stof met bijbehorend indicatief reductiepercentage, voor verschillende organisaties in de sector Openbaar Groen.

	Gebruik in 1984-1988 in kg a.s.	indicatieve reductie in 2000	
		in kg a.s.	in % van gebruik 1984-1988
Gemeenten	69.970	31.740	45
Rijkswaterstaat	5.480	1.790	33
Staatsbosbeheer	1.880	431	23
Ministerie van Defensie	3.530	1.190	34
NS/Railinfrabeheer	20.850	8.220	40
Provinciale Waterstaten	2.860	940	33
Waterschappen	18.030	8.510	47
Recreatieschappen	580	150	26
Totaal	123.190	52.980	43

(Bron: "Worden de doelstellingen van het MJP-G gehaald?, evaluatie in de sector Openbaar Groen"; werkdocument IKC Natuurbeheer nr. 89).

1.3 Vermindering emissie

Voor de emissie naar het oppervlaktewater wordt voor het jaar 2000 een reductiepercentage van 90% van het sectorspecifieke referentiegebruik nagestreefd (hierbij is de gebruiksreductie van 43% in art. 1.2 inbegrepen). In 1998, of zoveel eerder als mogelijk, zal een evaluatie van de emissiereductie plaatsvinden.

1.4 Vermindering afhankelijkheid

De vermindering van de structurele afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen behoeft de nodige aandacht. De ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen onderschrijven hiertoe de noodzaak, zoals ook beschreven is in het MJP-G en zullen dit in de plannen als omschreven in artikel 2.1 nader uitwerken.

1.5 Arbeidsomstandigheden

In de plannen, vermeld in art. 2.1, zullen de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen aangeven hoe zij invulling geven of gegeven hebben aan de verbetering van de arbeidsomstandigheden met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Artikel 2. Werkwijze

2.1 Plannen

Elk van de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen maakt een plan waarin zij met het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij afsprekt hoe en hoeveel zij kan bijdragen aan de hoofddoelstelling van het MJG-G, met betrekking tot vermindering van gebruik, emissie en afhankelijkheid en de arbeidsomstandigheden als omschreven in artikel 1. De plannen worden binnen 6 maanden na ondertekening van de afspraken door de bewuste partijen vastgesteld en vormen een uitwerking van deze afspraken.

2.2 In de plannen worden afspraken gemaakt over de volgende punten:

2.2.1. Kennisbevorderende activiteiten.

- a. Voorlichting
- b. Onderzoek

2.2.2. Doelgroepactiviteiten.

- a. Bedrijfsvoering en -uitrusting
- b. Voorbeeldprojecten

2.2.3. Particulier gebruik.

2.3 Verplichtingen ondertekenaars:

De ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen en die van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij stellen capaciteit beschikbaar om de activiteiten uit deze bestuurlijke afspraken en uit de in artikel 2.1 genoemde plannen uit te voeren. In deze afspraken alsmede in de plannen als omschreven in artikel 2.1 wordt deze capaciteit nader omschreven.

Artikel 3. Voortgang en evaluatie

3.1 Voortgang

Jaarlijks meldt de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de Tweede Kamer, op basis van de in artikel 3.2 genoemde evaluatie, de voortgang van de onderhavige bestuurlijke afspraken.

3.2 Evaluatie

3.2.1 IKC Natuurbeheer voert jaarlijks, in samenwerking met de Plantenziektenkundige Dienst, een evaluatie uit van de hoofddoelstelling die gerealiseerd wordt door vermindering van gebruik, emissie en afhankelijkheid als omschreven in artikel 1, in de sector Openbaar Groen. De evaluatie is openbaar en ligt ter inzage in de bibliotheek van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

3.2.2 Informatie

Ten behoeve van de evaluatie van de werkwijze als omschreven in artikel 2 leveren de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen jaarlijks informatie over de door hen verrichtte activiteiten in het kader van deze bestuurlijke afspraken.

Artikel 4. Bestuurlijke organisatie

4.1 Bestuurlijk overleg

Indien de evaluatie van de bestuurlijke afspraken, als omschreven in art. 3.2.1, daar aanleiding toe geeft, kan het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en/of één, meerdere of alle andere betrokken Rijksoverheidspartijen en/of één, meerdere of alle andere ondertekenaars vanuit de sector openbaar een overleg met één, meerdere of alle betrokkenen initiëren om de voortgang van de bestuurlijke afspraken te bespreken en, zo nodig, aanvullende maatregelen te treffen als omschreven in artikel 5. Onvoorziene omstandigheden en ontwikkelingen kunnen ook aanleiding geven voor een dergelijk overleg.

4.2 Sectorgroep Openbaar Groen

4.2.1 Functie

Tijdens de looptijd van deze afspraken (zie artikel 6) is een sectorgroep Openbaar Groen actief, waarin vertegenwoordigers uit de sector Openbaar Groen en de rijksoverheid zitting nemen. Deze groep biedt een platform voor uitwisseling van gegevens met betrekking tot de afspraken en kan de vertegenwoordigers van de sector hierover gevraagd of ongevraagd advies geven. Zo zal de sectorgroep de plannen, als omschreven in artikel 2.1, onder andere toetsen op samenhang en kwaliteit en hier zo nodig de opstellers van de plannen in adviseren.

4.2.2 Organisatie

De Stichting GroenRaad levert voorzitter en secretaris van deze groep.

Artikel 5. Aanvullende maatregelen

5.1 In het bestuurlijk overleg als bedoeld in artikel 4.1 worden, als de omstandigheden daar aanleiding toe geven, afspraken gemaakt voor eventuele aanvullende maatregelen ter vermindering van het gebruik, emissie en afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen. Hierbij wordt de termijn vastgesteld waarbinnen deze maatregelen worden getroffen.

- 5.2 Bij de vaststelling van de aanvullende maatregelen zal het effect van de ontwikkelingen die bij het vaststellen van het MJP-G niet te voorzien waren en die mogelijk van invloed zijn op het bereiken van artikel 1 in de beschouwing worden betrokken.
- 5.3 De aanvullende maatregelen kunnen ondermeer bevatten:
- intensivering van het bestaande instrumentarium als in artikel 2 omschreven en/of aanvulling van de afspraken in de plannen.
  - maatregelen betreffende de bedrijfsvoering en bedrijfsuitrusting;
  - onderzoek naar verbetering van alternatieve methoden.

Artikel 6. Geldigheidsduur

Afspraken zoals overeengekomen bij dit akkoord lopen vanaf het moment van ondertekening tot 31 december 2000. Partijen bezien voor 1 juli 2000 of deze overeenkomst na 31 december 2000 zal worden gecontinueerd.

TOELICHTING

In het onderhavige stuk zijn bestuurlijke afspraken vastgelegd tussen het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, mede namens de betrokken bewindslieden van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu, Verkeer en Waterstaat, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Defensie enerzijds en belangenvetegenwoordigers en doelgroepen uit de sector Openbaar Groen, met betrekking tot de uitvoering van het MJP-G anderzijds. Het ministerie hecht waarde aan het gezamenlijk uitvoeren van beleid met belanghebbende organisaties. Dit vergroot de effectiviteit van het beleid. Daarnaast willen de belanghebbende organisaties uit de sector Openbaar Groen hun verantwoordelijkheid voor het bestrijdingsmiddelenbeleid aangeven met deze afspraken. Het biedt hen tevens de mogelijkheid deze verantwoordelijkheid door een doelgroepgerichte benadering inzichtelijk te maken.

De sector Openbaar Groen heeft al een grote volumereductie gerealiseerd. Voor de vermindering van de emissie, i.c. de afspoeling van middelen van verhardingen, moeten echter nog oplossingen worden gezocht. Daarnaast kan aan bepaalde verplichtingen die voor de landbouw van toepassing zijn via deze afspraken vorm gegeven worden, hetgeen de verantwoordelijkheid van de sector voor haar bestrijdingsmiddelenbeleid onderstreept.

Artikel 1

In dit artikel onderschrijft de sector de hoofddoelstelling van het MJP-G. Een vermindering van de omvang van het gebruik met 43% van het sectorspecifieke referentiegebruik lijkt haalbaar. De herformulering naar een doelgroepgerichte benadering maakt dit ook per ondertekenaar uit de sector Openbaar Groen inzichtelijk.

Gezien de (schadelijke) effecten van de emissie van bestrijdingsmiddelen naar het oppervlaktewater treffen de doelgroepen maatregelen om naast onder andere de volumereductie, drift en verdamping tijdens de toediening van middelen zoveel mogelijk te vermijden en trachten de doelgroepen te voorkomen dat spuitvloei-stofrestanten en spoelwater in het oppervlaktewater terecht komen. De ondertekenaars streven hierbij naar een reductiepercentage voor de emissie naar het oppervlaktewater van in totaal 90%, conform het MJP-G. Om inzicht te krijgen in de emissie in de sector Openbaar Groen, zal het komend jaar onder andere een meetinstrumentarium (model) worden ontwikkeld om de emissiereductie sectorspecifiek te kunnen kwantificeren. In 1998, of zoveel eerder als mogelijk, zal een evaluatie van de emissiereductie plaatsvinden.

Voor de vermindering van de afhankelijkheid gaat de sector te rade bij datgene wat hierover in het MJP-G is vermeld. Qua maatregelen gaan de gedachten hierbij uit naar het gebruik van minder ziektegevoelige gewassen en planten, inrichtingsmaatregelen e.d.

De ondertekenaars geven aan hoe zij invulling geven of gegeven hebben aan de verbetering van de arbeidsomstandigheden met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Artikel 2

In de plannen, waarin de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen met het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij afspraken maken en die binnen 6 maanden na ondertekening van de onderhavige afspraken worden vastgesteld, worden kennisbevorderende activiteiten en doelgroepgerichte activiteiten opgenomen. Bij de laatste kan eraan gedacht worden dat de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen, voor zover zij daar mogelijkheden toe hebben, bepaalde eisen stellen aan de bedrijfsvoering en -uitrusting. Daarnaast kunnen, al of niet met ondersteuning van derden, projecten uitgevoerd worden die bijdragen aan datgene wat in artikel 1 omschreven is.

In de plannen staat ook omschreven hoe de bewuste doelgroep bevordert dat het gebruik en emissie van gewasbeschermingsmiddelen door particuliere gebruikers vermindert.

Artikel 3

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij meldt de Tweede Kamer jaarlijks de voortgang van de bestuurlijke afspraken. Dit zal plaats vinden nadat de evaluatie gereed is en zo nodig besproken is met één, meerdere of alle ondertekenaars van de bestuurlijke afspraken.

De evaluatie van de hoofddoelstelling, het gebruik, de emissie en de afhankelijkheid, als omschreven in artikel 1, zal het Informatie en Kenniscentrum voor Natuurbeheer uitvoeren. Zij maken daarbij gebruik van informatie van de Plantenziektenkundige Dienst die, tegelijkertijd met de evaluatie van de bestuursovereenkomst met het landbouwbedrijfsleven, jaarlijks schriftelijk verslag doet van de ontwikkeling in gebruik, emissie en afhankelijkheid, per gewasbeschermingsmiddelengroep, in de sector Openbaar Groen als geheel. De evaluatie is openbaar en ligt ter inzage in de bibliotheek van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Daarnaast leveren de ondertekenaars uit de sector Openbaar Groen, op verzoek van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, eventueel informatie aan over de voortgang in de werkwijze van de bestuurlijke afspraken, als omschreven in artikel 2.

Artikel 4

Indien de evaluatie van de bestuurlijke afspraken daar aanleiding toe geeft, kunnen één, meerder of alle betrokken Rijksoverheidspartijen en/of één, meerdere of alle andere ondertekenaars vanuit de sector Openbaar Groen een overleg initiëren met één, meerdere of alle betrokkenen, om de voortgang van de bestuurlijke afspraken te bespreken en zo nodig aanvullende maatregelen te treffen. Ook onvoorzienbare omstandigheden en ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn voor een dergelijk overleg. Het overleg kan ook plaats hebben binnen bestaande overlegstructuren.

In dit artikel wordt het belang van de sectorgroep omschreven als platform voor uitwisseling en advisering in de sector. Het advies van de sectorgroep kan onder andere de samenhang en kwaliteit van de plannen als omschreven in artikel 2.1, de uitvoering van de afspraken en de eventueel te nemen aanvullende maatregelen betreffen.

Artikel 5

Eventuele noodzakelijke passende aanvullende maatregelen, indien aanpassingen in de in artikel 2 omschreven plannen nodig zijn, alsmede de termijn waarbinnen en het effect van eventuele onvoorzienbare ontwikkelingen, worden beschreven.

Nijmegen, 26 maart 1997